

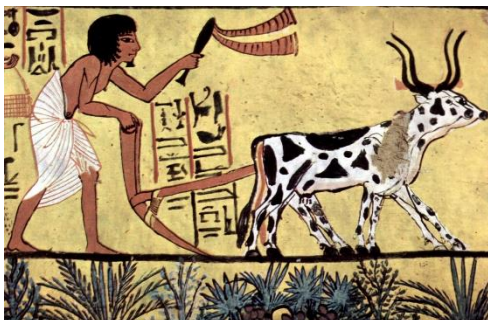
Starożytny Egipt

Egipt i rzeka Nil

Większość obszaru starożytnego Egiptu pokryta była **pustynią (ørken)**. Bez rzeki Nil ludzie nie mogliby tam mieszkać. Nil jest najdłuższą rzeką na świecie i płynie przez wiele państw! Rzeka ta jest jednak **najszersza (bredeste)** właśnie w Egipcie, gdzie ma swe ujście do Morza Śródziemnego (**renner ut i Middelhavet**).

Tak samo jak w Mezopotamii, rzeka była ważna dla **rolnictwa (jordbruk)** i przeżycia. W Egipcie **powodzie (flommene)** przychodziły o stałych porach w roku, mianowicie od lipca do października. Wiedząc kiedy nadejdzie powódź, Egipcjanie mogli się do tego przygotować. Stawiali oni **wały przeciwpowodziowe (voller)** wokół miast i pól oraz opróżniali zbiorniki przy zaporach wodnych. Powodzie na tych terenach nie były jednak tak duże, jak w Mezopotamii.

Bardzo wielu Egipcjan było **rolnikami (bønder)**. Uprawiali rośliny, hodowali zwierzęta, polowali i łowili ryby.

Egipski rolnik uprawiający pole

Sceny z życia codziennego

W Egipcie byli także rzemieślnicy, np. murarze, piekarze, **szkutnicy (båtbyggere)** i **kowale (smeder)**. Na polach rolnicy uprawiali **len (lin)**, z którego kobiety przędły **tkaniny (tøy)**.

Egipski budowniczy łodzi (szkutnik) oraz hieroglify

Papirus

Wzdłuż brzegu rzeki rodziny zbierały specjalny rodzaj **trzciny** (**siv**) zwany **papirusem**. Z niego wyrabiano między innymi sandały, łódzie i papier. To właśnie od nazwy tej rośliny pochodzi słowo "papier". Egipcjanie stworzyli także pismo zwane **hieroglifami**. Podczas gdy mieszkańcy Mezopotamii pisali na glinianych tabliczkach a ich pismo to **pismo klinowe** (**kileskrift**), Egipcjanie robili zapiski na papirusie.

Faraon

W Egipcie król miał dużą **władzę** (**makt**). Władca mieszkał w dużym, pięknym pałacu, a jego głównym zadaniem było dbać o to, by Egipcjanom dobrze się wiodło. Egipcjanie wierzyli, że jest on synem boga i dlatego **nie ważyli się** (**våget ikke**) wypowiadać jego imienia. Nazywali go **faraon**, co znaczy „wielki dom”. Władza faraona **dziedziczona była** (**gikk i arv**) z ojca na syna. Mieszkańcy Egiptu musieli płacić faraonowi **podatki** (**skatt**). Nie płacili pieniędzmi,

tak jak jest to dzisiaj, lecz oddawali część z tego, co wyhodowali i wytworzyli. Z rozkazu faraona budowano **zapory** (**demninger**), kanały nawadniające i świątynie, a ludzie musieli brać w tym udział, czy tego chcieli czy nie.

Piramidy

Egipt słynie na całym świecie z wielkich **piramid**, które były **grobowcami** (**gravsteder**) niektórych z władców tego kraju. Egipcjanie wierzyli w życie po śmierci i dlatego ważne było, by królowie byli godnie pochowani. W ich grobach składano rzeczy, które miały się przydać w następnym życiu: dużo złota, jedzenie, ubrania, i **broń** (**våpen**). By ciała zmarłych się zachowały, robiono z nich **mumie** czyli mumifikowane je zawijając w bandaż.

Najpierw **zwłoki** (**lik**) obmywano w specjalny sposób, a następnie **mózg** (**hjernen**) i **wnętrzości** (**innvollene**) oprócz serca wyciągano z ciała i umieszczano w oddzielnych **pojemnikach** (**krukke**). Ciało smarowano różnymi **maściami** (**salver**) i olejkami, a potem owijano je w bandaż. Na końcu umieszczano mumię w specjalnej **trumnie** (**kiste**), czyli sarkoagu, z malowidłem zmarłego na wierzchu.

Faraon, piramida Cheopsa i mumia

Wielu faraonów i niektórzy najbogatsi zostali pochowani we własnych piramidach. W Egipcie wybudowano ich prawie 50. Największa z nich to piramida Cheopsa, nazwana na cześć faraona imieniem Cheops, który tam spoczywa. Rządził on Egiptem około 2.500 lat przed naszą erą. Piramida ta leży na pustyni w mieście Giza, leżącym niedaleko dzisiejszej stolicy Egiptu – Kairu. Groby królów i mumie znaleziono także w **Dolinie Królów (Kongenes Dal)**, która leży niedaleko miasta Luksor

Czy wiesz, że...?

- 96% Egiptu pokrywa pustynia!
- Nil ma 6500 km długości!
- Piramidy w Egipcie zalicza się do **siedmiu cudów świata (verdens syv underverker)**!
- Piramida Cheopsa ma 137 metrów wysokości i składa się z dwóch i pół miliona kamiennych bloków. Czubek tej piramidy zrobiony był ze złota!
- Inne znane piramidy znajdują się w Meksyku i Peru!
- Na przestrzeni wieków piramidy zostały obrabowane ze skarbów.

a		h		o		v	
b		i		p		w	
c		j		q		x	
d		k		r		y	
e		l		s		z	
f		m		t		sh	
g		n		u			

Zadanie 1 Przetłumacz

Zadanie 2 Napisz swoje imię hieroglifami

.....

Zadanie 3 Połącz obrazek i słowo

sfinks		
mumia		
pismo klinowe z Mezopotamii		
hieroglify egipskie		
pustynia		
piramidy		

Zadanie 4 Wpisz właściwe słowo

BANDAŻ FARAON HIEROGLIFY MAŚCIAMI NIL PAPIER PIRAMIDY
 PUSTYNIA POWODZI ROLNICTWEM TRZCINY WNĘTRZNOŚCI ZWŁOKI

Rzeka _____ była podstawą życia w Egipcie.
 _____ stanowi większość powierzchni Egiptu.
 Podczas _____ wody rzeki wylewały i tworzyły żyzną ziemię do uprawy.
 Papyrus był to rodzaj _____ z którego Egipcjanie wyrabiali _____.
 Pismo Egipcjan to _____.
 Władzę absolutną w Egipcie sprawował _____.
 Egipcjanie zajmowali się głównie _____.
 W Egipcie mumifikowano _____.
 W tym celu wyjmowano z martwego ciała niemal wszystkie _____.
 Potem nacierano ciało _____ i zawijano w _____.
 Egipcjanie budowali wspinałce _____, które były grobowcami dla faraonów.

Zadanie 5 Połącz słowa polskie i norweskie

		
båtbyggere		Dolina Królów
bønder		dziedziczyć
bred		grobowiec
demning		pismo klinowe
flom		pojemniki
gå i arv		powódź
gravsted		rolnictwo
innvollene		rolnicy
jordbruk		szeroki
kileskrift		szkutnicy
kiste		trumna,sarkofag
Kongenes dal		wnętrzości
krukker		zapora

		
lin		broń
makt		kowal
ørken		len
renner ut i		maść
salve		odważyć się
siv		podatek
skatt		pustynia
smed		siedem cudów świata
tøy		tkanina
våge		trzcina
våpen		wały przeciwpowodziowe
voller		władza
verdens syv underverker		wpływa, wpada do

Zadanie 6 Znajdź słowa

N	B	B	S	Z	K	U	T	N	I	C	Y	W	S	A	Y	W	O	F	T	K
W	N	Ę	T	R	Z	N	O	Ś	C	I	P	O	D	A	T	K	I	Z	P	O
D	Z	I	E	D	Z	I	C	Z	Y	Ć	H	N	I	L	M	A	Ś	C	I	W
B	A	L	S	A	M	O	W	A	N	I	E	B	U	Q	Ą	I	O	C	M	A
B	R	O	Ń	I	B	A	N	D	A	Ż	E	Ł	K	A	P	Ł	A	N	I	L
P	I	R	A	M	I	D	Y	J	O	E	J	Z	B	Ę	V	I	G	Y	Ś	E
B	T	P	I	S	M	O	H	O	L	E	J	K	I	M	I	F	Z	D	E	Ń
W	A	Ł	Y	P	R	Z	E	C	I	W	P	O	W	O	D	Z	I	O	W	E
H	I	E	R	O	G	L	I	F	Y	P	D	N	P	O	W	O	D	Z	I	E
Z	P	U	S	T	Y	N	I	A	T	K	A	N	I	N	Y	M	M	R	D	W
G	P	A	P	I	R	U	S	W	D	Ó	J	Ż	Z	N	C	U	C	V	V	Ł
Z	A	P	O	R	Y	G	R	O	B	O	W	C	E	Ś	P	M	K	W	L	A
M	Ę	E	K	D	J	N	E	G	I	P	T	R	O	L	N	I	C	Y	E	D
R	Z	E	M	I	E	Ś	L	N	I	C	Y	L	M	P	N	A	D	Y	N	Z
B	O	G	O	W	I	E	T	R	Z	C	I	N	A	H	Ł	K	U	P	S	A

pustynia

Egipt

kapłani

bogowie

pismo

hieroglify

powodzie

Nil

olejki

rolnicy

szkutnicy

kowale

rzemieślnicy

len

tkaniny

papirus

trzcina

władza

dziedziczyć

podatki

zapory

piramidy

grobowce

broń

wnętrzości

mumia

balsamowanie

maści

bandaże

wały przeciwpowodziowe

